

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

Bilgi İşlem Daire Başkanlığı
Teknik Servis Şube Müdürlüğü

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

AKADEMİK VE İDARİ

PERSONEL KİŞİSEL

BİLGİSAYAR KULLANIM VE

BAKIM KILAVUZU

Bu kılavuz Yıldız Teknik Üniversitesi demirbaşlarına kayıtlı kişisel bilgisayarlar için hazırlanmıştır. Bu kılavuz dışında bilgisayar üretici firmalarının kılavuzlarını da dikkate almalısınız.

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
	Bilgi İşlem Daire Başkanlığı Teknik Servis Şube Müdürlüğü

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ KİŞİSEL BİLGİSAYAR KULLANIM KILAVUZU

A. Kişisel bilgisayarını ilk defa alıp kullanacakların yapması gerekenler;

1. Kişisel bilgisayarınızı istiyorsanız kendinizde kurup özelleştirebilirsiniz. Ancak bu durumda kurulan programlar ve işletim sistemi arızasından bilgi-işlem sorumlu tutulamaz. Lisansı üniversitemizde mevcut olan programları “<http://distro.cc.yildiz.edu.tr/> “ adresinden e-posta kullanıcı adı ve şifresiyle giriş yaparak temin edebilirsiniz.

BİLİN! Kurulum aşamasında lisanslı yazılım kurmanız ve güncellemeleri yüklemeniz yararınızaadır.

2. İşletim sistemi ve bazı programların etkinleştirme kodları Bilgi-İşlem Daire Başkanlığı sekretaryasından imza karşılığı temin edilmektedir.

BİLİN! Yazılımlarınızı en yeni sürüme göre değil Bilgisayarınızın performansına göre yükleyiniz. Yeni yazılımlar her zaman daha fazla sistem kaynağı tüketip bilgisayarın performansını olumsuz etkileyebilmektedir.

UNUTMAYIN! Bazı yazılımlar için üretici firma desteği kalktığı veya güncelleme desteği son bulduğunda bilgisayarınız risk altında kalır. En yakın teknik servise başvurun. Örneğin Microsoft XP İşletim Sistemi için Microsoft 2015 sonrası desteğini çekmiştir.

3. Kişisel bilgisayarların kurulumu konumlandığı yerde değil, Kampüslerde bulunan Bilgi İşlem Teknik Servis ofislerinde yapılabilmektedir. Aynı şekilde bütün yeni veya tekrar kurulum işletim sistemi kurulumları, ofislerimizde yapılır; yerinde kurulum yapılmamaktadır.

Yıldız Kampüsü	Davutpaşa Kampüsü
Bilgi-İşlem Teknik Servis Donanım B Blok 2.Kat Tel:2138 Bilgi-İşlem Teknik Servis Network ve Projeksiyon Tel:2137 Atölyeler Binası (Printer arızaları için) Tel:2195 (İSMAİL)	Davutpaşa Bilgi-İşlem Daire Bşk. Ofisi Tel:40977 Fen-Edebiyat A Blok Dekanlık A2 No:09 Tel:4256 (EDİP) Kimya-Metalürji Fakültesi Tel:4559 (Suat)

4. Bilgi-İşlem Teknik Servisi, işletim sistemi ve güncellemelerinin yanında kişisel bilgisayarınız için gerekli olan ve üniversitemizde lisansı mevcut programların bütünü yüklemektedir. Ayrıca kişisel bilgisayarınızın ilk bakımı ve ayarları Teknik Servis tarafından yapılmaktadır. Kişisel ve 3.Parti Ticari programların kurulumu ve bakımı sizin sorumluluğunuzdadır. Teknik servis bu tür programların ve sistemlerin kurulumunu yapmaz.

UNUTMAYIN! Yasal işletim sistemleri ve programları kullanmaya çalışın. İlegal ve korsan yolla yüklenmiş işletim sistemleri ve programlar güvenlik açıkları bakımından her zaman sorunludur unutmayın.

5. Kişisel bilgisayarınızı kalorifer gibi sıcak kaynak noktalarına, cam kenarı gibi rüzgâr, hava ve toz alabilen yerlere, sıkışık, kirli ve karanlık yer yüzeylerine kesinlikle koymayınız.

BİLİN! Kişisel bilgisayarını çalışma arkadaşıyla paylaşıyorsanız, her oturduğunuzda çalışma ortamınızı kendi ihtiyaçlarınıza göre ayarlayın. Monitörünüzün eğimini ayarlayın, ayaklarınızı dayamak için bir kutu kullanın veya bir yükseltici ile sandalyenizin yüksekliğini artırın; sırtınıza destek yapın; gerekirse monitör ve klavyeyi yükselttin; kısacası rahat, çalışma ortamınıza uygun düzeni sağlamak için ne gerekiyorsa yapın.

UNUTMAYIN! Çalışma alanınızı kitap, kağıt veya telefon gibi sık kullanılan öğelere bakmak veya erişmek için sürekli öne doğru eğilmenize neden olacak biçimde düzenlemeyin.

6. Kolayca ulaşıp müdahale edebileceğiniz masa gibi benzeri düz ve geniş yüzeyleri tercih ediniz. Özellikle arka tarafı olmak üzere her tarafından açıklık alan ve havadar bir yer olmasına dikkat ediniz.

BİLİN! Vücudunuzun pozisyonunu ve çalışma araçlarınızı ayarlayın. Tek bir “doğru” pozisyon yoktur. Bütün gün sabit pozisyonda oturmayın. Kambur oturmayın. Fazla geriye doğru oturmayın. Sürekli olarak aynı pozisyonda çalışmaktansa rahat çalışma ortamınızı bulun. Rahat çalışma ortamınız, genellikle size sağlanan çalışma şartları için uygun ve rahat bir dizi pozisyon seçeneğidir.

UNUTMAYIN! Duruş, aydınlatma, mobilya, işin organizasyonu ve diğer çalışma koşullarıyla birlikte alışkanlıklarınız, çalışırken kendinizi nasıl hissettiğinizi ve iş veriminizi etkileyebilir. Çalışma ortamınızla kişisel alışkanlıklarınızın uyumunu sağlayarak, yorgunluğu ve rahatsızlığı en aza indirebilir ve aşırı zorlanma riskini azaltabilirsiniz.

7. Kişisel bilgisayarınıza elektrik ve network kablolarınızı takarken bu tür kablolarınızı germeyecek noktada ve uzaklıkta olmasına özen gösteriniz.

UNUTMAYIN! Elektrikle ilgili teknik işlerde Bakım onarım Müdürlüğünden yardım isteyin.

8. Kişisel bilgisayarınızın bağlantılarını ve yerleşimini yapamıyorsanız teknik servisten yardım alabilirsiniz.

UNUTMAYIN! Monitörünüzü parlama ve ışık yansımaları olmayan bir yere taşıyın. Monitörün üzerine siperlik koyun. Bu aygıt monitörün üst ön kenarından uzanan bir karton parçası bile olabilir. Monitörünüzü rahat olmayan baş veya sırt duruşuna neden olacak biçimde eğmeyin veya döndürmeyin.

9. Kişisel bilgisayarınıza takmanız gereken yazıcı, tarayıcı vs. gibi çevre birimlerini kendiniz takıp tanıtılabileceğiniz gibi, bilgi-işlem teknik servisi tarafından kurulmasını da talep edebilirsiniz. Bu durumda Bilgi-İşlem Daire Başkanlığı'mızın web sayfasındaki "Teknik Servis İş Talep Formu" nu doldurarak isteğinizi iletebilirsiniz.

10. Yeni kişisel bilgisayarınıza ya da kullanmakta olduğunuz bilgisayarınıza kişisel verilerinizin aktarımı tamamıyla sizin sorumluluğunuz altındadır. Teknik servis sorumlu tutulamaz.

B. Kişisel bilgisayarınız arızalandığında ve bakımı talep edildiğinde yapılması gerekenler;

1. Öncelikle kablolarınızı kontrol ediniz. Doğru yerlerde ve yerine takılı mı? Bazen yapılan temizlik ya da geçici yer değiştirme sebebiyle veya kişisel bilgisayarınızın çevresindeki dağınıklıklar nedeniyle kablolar yerinden çıkabiliyor unutmayınız.
2. İşletim Sistemi ile ilgili bir arıza ise tekrardan yeniden başlatınız. Sorun tekrar devam ediyorsa probleminiz vardır. Ancak yeniden başlattığınızda sorun kalktıysa o anki sistem oturumunda sorun olmuş demektir. Böylesi sorunlar geçicidir.
3. İnternet bağlantınızda sorun gördüyseniz bağlı network kablonuzu iki taraflı kontrol ediniz. Doğru yerlerde ve takılı mı?. Ofisinizde başka bilgisayarlar varsa onların internet bağlantısı olup olmadığını sorunuz. Sorun hala devam ediyorsa A bendinin 9.şikkında belirtilen yöntemle iletişime geçiniz. İnternet arızalarında telefon ile destek verilmemektedir.

4. Kısa sürede çözülebileceğine emin olduğunuz ya da kesinlikle hiç emin olmadığınız sistem veya program arızası varsa bilgi-işlem teknik servisine telefonla ulaşıp destek talep edebilirsiniz. Yapılabiliyorsa uzaktan bağlanıp sorununuz çözülebileceği gibi arıza kesinlikle teknik servis ofislerinde çözülebilecekse bunun bilgisi size verilecektir.
5. Bunların dışındaki bütün arıza taleplerinizi (İnternet, yazıcı, tarayıcı, projeksiyon cihazı vs.) bilgi-işlem web sayfasındaki teknik servis iş talep web formuyla iletebilirsiniz.
6. Arızası Bilgi-İşlem Teknik Servis ofislerinde çözülen bilgisayarların sonrasında bakımı da yapılmaktadır. Tekrardan bakım talep etmenize gerek yoktur.
7. Arızalar 3 işgünü içinde çözüme ulaştırılmaktadır. Bazen yoğunluğa ve arızanın yapısına göre bu değişmektedir. Cihazınızı ne zaman alabileceğinizin yaklaşık bilgisini sorup öğrenebilirsiniz. Teknik servise bıraktığımız kişisel bilgisayarımızın sonucunu 3 gün içinde arayıp takibini yapmayı da unutmayınız.
8. Zimmetten düşürülmesi istenen ya da hurdaya ayrılması talep edilen bilgisayarlar için teknik servis raporu düzenlenmemektedir. Yalnızca eski bilgisayar yerine yeni bir kişisel bilgisayar talebi olduğunda teknik servis raporu bilgi-işlem teknik servis ofislerinde yetkili kişiler tarafından hazırlanmaktadır. Bu tür taleplerinizi yazılı bildiriniz, telefonla istekler kabul edilmemektedir.

BİLİN! Eski bilgisayar için teknik rapor istendikten sonra aynı bilgisayar için hurdaya ayırma ve zimmetten düşüm raporları talep edilmektedir. Bu durumda aynı ürün için 3 adet aynı rapor hazırlanmış oluyor. Bu nedenle sadece yeni bilgisayar talebine rapor verilebilmektedir. Alınan rapor diğer işlemler içinde kullanılabilir. Tekrardan rapor talep etmeyiniz
9. Projeksiyon, yazıcı, tarayıcı gibi çevre birim aygıtlarının da hurdaya ayrılma ve zimmetten düşülmesi için teknik servis ofisleri tarafından teknik raporları hazırlanabilmektedir.
10. Arızası belirlenmiş Projeksiyon cihazlarının tamiri bilgi-işlem teknik servisi ofisinde yapılır. Yerinde tamiri yapılmamaktadır.
11. Yazıcı, Fotokopi, Tarayıcı gibi çevre birimlerinin arızası için yerinde gözlem yapıp ilgili sorun kullanıcıya iletilmektedir. Yapılabiliyorsa yerinde, değilse teknik servis ofisinde sorun çözülmektedir.

C. Kişisel bilgisayarlarda bakım süreçleri ve güvenlik için yapılması gerekenler;

1. Programlarınızı ve işletim sistemlerinizi güncel tutun.

UNUTMAYIN! Bilgisayarınızdaki işletim sistemi güncelleme taleplerini hemen uygulamaya geçirin. İşletim sistemi güncellemeleri en önemli güvenlik adımıdır. Bütün güvenlik programlarından ve anti virüs programlarından da önemlidir ve ihmale gelmez. Çünkü bütün programlar aslında işletim sistemi üzerinde ve sayesinde çalışır.

2. Güvenli, sağlam ve bildiğiniz programları kullanmaya özen gösterin.

BİLİN! Bütün programlar genelde güvenli değildir. Bazı programlar, diğerlerine göre çok daha fazla hata/açık içerebildiği gibi bazı programlarda, yalnızca başka bilgisayarlara zarar vermek amacıyla yazılmıştır. Güvenli program demek, herkes tarafından da kullanılan, güncellenen ve özellikle sizin BİLİP KULLANABİLDİĞİNİZ programlardır.

UNUTMAYIN! Bilgisayarınıza her şeyi yüklemeyin. Kontrol edebileceğiniz sayıda program ve dosyalarınız olsun. Kişisel bilgisayarınızda neyin ne olduğunu bilin.

3. Koruma yazılımı ve güvenlik duvarı edinin. Üniversitemizde “Avira Antivirüs Pro” yazılımı kullanılmaktadır. A bendinin 1.şikkında bahsedilen adres den temin edebileceğiniz gibi teknik servis ofislerimizden de bununla ilgili yardım alabilirsiniz.

UNUTMAYIN! Kötücül yazılımların bilgisayarınıza zarar vermesini önlemek için kötücül yazılımdan korunma (anti virüs, antispayware, internet security vs.) yazılımları kullanmanız gerekmektedir. Ve neredeyse bilgisayarınıza yüklemeniz gereken ilk önemli programlar bunlardır. Yazılım sürekli arka planda çalışarak gelen bir tehlikeyi anında kontrol altına alabilmektedir. Bu yazılımlar sayesinde istediğiniz zaman ve durumda bilgisayarınızı tümüyle tarayarak zararlı yazılımları bulup temizleyebilirsiniz

4. Teknik Servis ofislerimizde kişisel bilgisayarınıza bulaşmış zararlı yazılımlardan kurtarma ve temizleme işlemi yapılmaktadır.

BİLİN! Kötücül yazılım yazarları, hiç boş durmadan sürekli tehlikeli yazılımlar üretmektedirler. Bu ürünleri başta internet, e-posta ve birçok bilişim kaynakları (USB ve CD, DVD gibi) kanalıyla yaymaktadırlar. Bu sebepten her an bilgisayarınız bu tür bir yazılımın etkisi altında kalabilir.

5. Bilmediğiniz ve güvenemediğiniz Internet sitelerine girmeyin.

BİLİN! Bildiğiniz ve kontrol edebildiğiniz siteleri gezin. Kendinize güveniyorsanız internette sörf yapabilirsiniz. Ancak bir başkası ile veya çocuğunuz, aileniz ile birlikte kullandığınız bir bilgisayarda böyle maceralara atılmayın.

6. Bilmediğiniz e-postaları ve dosyaları açmayın.

UNUTMAYIN! Son yıllarda fatura veya ilginizi çekecek kampanya bilgisi adı altında kötü yazılımlar spam olarak kullanıcı epostalarına ulaşmaktadır. Bu postaları açmayınız.

7. Kandırılma girişimlerine karşı dikkatli olun.

BİLİN! Üniversite networkleri kötücül yazılım (malware) üreticileri, yazarları ve kullanıcıları için çekici alanlardır. Çünkü burada her türlü bilgiyi bulabilmek ve maalesef erişmek mümkündür. Bu noktada bilgisayarınızın güvenliğini sağlamak ve bilinçli kullanmak önem arz eder.

8. Etkin, güvenilir ve güçlü parolalar belirleyin. Bunları sık sık güncellemeye çalışın.

BİLİN! Aynı parolayı her yere giriş için kullanmayın. Unutmayın bu durumda parolanız çalındığında bütün platformlarınıza erişilebilir olacaktır.

9. Kişisel bilgisayarınızın düzenli bakımını yapınız. Kişisel bilgisayar bakımı iki aşamalıdır.

- a. Donanım Bakımı
b. İşletim Sistemi Bakımı

Donanım bakımı, kişisel bilgisayarınızın bulunduğu yerle çok alakalıdır. Bilgisayarınız toz alan kapalı ve yer yüzeyde ise kasa da toz birikmesi ve kirlenme sonucu ses gelmeye ve yavaş çalışmaya başlar. Bu durumu gözlemlediyseniz kişisel bilgisayarınızı teknik servis ofislerine götürerek bilgisayarınızın kasa bakımını yaptırabilirsiniz.

İşletim sistemi bakımı ise işletim sistemi performans ayarlarının düzenlenmesi ve programların ince ayarlarının yapılmasıdır.

BİLİN! Kişisel bilgisayarınız program yükledikçe yavaşlamaya başlar. Eğer bilgisayarınızda çok sayıda programlar varsa veya çok sayıda dosya oluşturduysanız kişisel bilgisayarınız yavaşlar. Ayrıca bilgisayarınıza virüs ya da spyware bulaştıysa da yavaşlama ve kontrol edemediğiniz durumlar oluşur.

Kişisel bilgisayarınızda önceki durumuna göre bir yavaşlık gözlemlediyseniz, virüs bulaştığı şüphesi içindeyseniz, silmek isteyip de ne olduğunu bilemediğiniz programlar varsa teknik servis ofislerimizden yardım alabilirsiniz.

Teknik servis ofislerimizde kişisel bilgisayarınızın işletim sistemi ve program bakımı, gerekli performans ve ince ayarları yapılmaktadır.

10. Kişisel verileriniz A bendinin 10.şikkında da belirtildiği gibi sizin sorumluluğunuzdadır. Bilgi-İşlem Daire Başkanlığı; kaybedilmiş, bozulmuş ve silinmiş her türlü kişisel verilerden sorumlu değildir. Bu sorumluluk kişinin kendisini bağlar. Böyle veri kayıpları oldukça iyi teknik birikim, zaman ve tecrübe istediğinden sorunuzun çözümünü profesyonel yerlerde aramalısınız. Yıldız Teknik Üniversitesi Bilgi-İşlem Daire Başkanlığının hiçbir biriminde data kurtarma işlemi yapılmamaktadır.

BİLİN! Kişisel verileriniz önemli olduğundan bunları USB Disk, başka bir kişisel bilgisayar veya bulut depo servislerinde ikinci bir yedeğini tutun. Önemli verileriniz için mutlaka bir veri kurtarma planı oluşturun ve düzenli olarak güncelleyin.

D. Kişisel Bilgisayarda Performans Artırma Yöntemleri

1. Disk Birleştirme - Parçalanma, sabit diskinizin bilgisayarınızı yavaşlatabilecek fazladan işlem yapmasına yol açar. USB flash sürücüler gibi çıkarılabilir depolama aygıtları da parçalanabilir. Disk Birleştiricisi, disklerinizin ve sürücülerin daha etkin çalışabilmesi için parçalanmış verileri yeniden düzenler. Disk Birleştiricisi bir zamanlamaya göre çalışır, ancak disklerinizi ve sürücülerinizi elle de çözümlenebilir ve birleştirebilirsiniz. Bunu yapmak için aşağıdaki adımları izleyin:

1. Disk Birleştiricisi'ni açmak için Başlat düğmesini Başlat düğmesinin resmi tıklatın. Arama kutusuna Disk Birleştiricisi yazın ve ardından sonuç listesinde Disk Birleştiricisi'ni tıklatın.

2. Geçerli durum'un altında, birleştirmek istediğiniz diski seçin.

3. Diskin birleştirilmesi gerekip gerekmediğini belirlemek için Diski çözümlenmiş'i tıklatın. Yönetici izni gerekli Yönetici parolası veya onay istenirse, parolayı yazın veya onay verin.

Windows diski çözümlenmeyi tamamladığında, diskin parçalanma oranını Son Çalıştırma sütunundan denetleyebilirsiniz. Sayı %10'un üzerindeyse, diski birleştirmelisiniz.

4. Diski birleştir'i tıklatın. Yönetici izni gerekli Yönetici parolası veya onay istenirse, parolayı yazın veya onay verin.

Kaynak : <http://windows.microsoft.com/tr-tr/windows/improve-performance-defragmenting-hard-disk#1TC=windows-7>

2. Disk Temizleme - Diskte yer açarak bilgisayarınızın daha hızlı çalışmasını sağlamak için sabit diskinizdeki gereksiz dosyaları azaltmak istiyorsanız, Disk Temizleme'yi kullanın. Bu özellik geçici dosyaları siler, Geri Dönüşüm Kutusu'nu boşaltır ve artık gerekmeyen çeşitli sistem dosyaları ile diğer öğeleri kaldırır.
Disk Temizleme'yi kullanarak dosyaları silmek için
Aşağıdaki yordam, kullanıcı hesabınız ile ilişkili dosyaları siler. Disk Temizleme aracını kullanarak bilgisayarınızdaki tüm dosyaları silebilirsiniz.
 1. Disk Temizleme'yi açmak için Başlat düğmesini Başlat düğmesinin resmi tıklatın. Arama kutusuna Disk Temizleme yazın ve sonuç listesinde Disk Temizleme'yi tıklatın.
 2. Sürücüler listesinde, temizlemek istediğiniz sabit disk sürücüsünü seçin ve Tamam'ı tıklatın.
 3. Disk Temizleme iletişim kutusundaki Disk Temizleme sekmesinde, silmek istediğiniz dosya türlerinin onay kutularını işaretleyin ve sonra da Tamam'ı tıklatın.
 4. Görüntülenen iletide Dosyaları sil'i tıklatın.Kaynak : <http://windows.microsoft.com/tr-tr/windows/delete-files-using-disk-cleanup#delete-files-using-disk-cleanup=windows-10>
3. Windows Güncelleme - Bilgisayarınızı daha güvenli tutmak ve sorunsuz çalışmasını sağlamak için kolay ve ücretsiz bir yöntem var. Bunun adı da Windows Update. Tek yapmanız gereken bu özelliği açmak ve Microsoft'tan en son güvenlik güncellemelerini ve diğer önemli güncellemeleri otomatik olarak almak.
Güncelleştirmelerin nasıl yükleneceğini aşağıdaki yöntemle seçebilirsiniz.
Kaynak : <http://windows.microsoft.com/tr-tr/windows-10/getstarted-choose-how-updates-are-installed>
4. Virus Tarama – Üniversitemizde anlaşmalı antivirus programı bulunmaktadır. Bununla ilgili Kurum Distro servisinde ilgili virüs yazılımı kılavuz vb. dokümanları indirilebilir.
5. Microsoft Ofis Programlarının İşleyişi – Bu programlardan birini kullanıyorsanız, programın yardım sekmesinde gerekli yardımları bulabilirsiniz. (Kaynak : <https://support.office.com/tr-tr/>)

Daha iyi performans almak için biriminiz ve Personel Daire Başkanlığı aracılığı eğitim talebinde bulunulmalı. Bilgi İşlem Daire Başkanlığından konu ile ilgili bir personel yönlendirilecektir.

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

**Bilgi İşlem Daire Başkanlığı
Teknik Servis Şube Müdürlüğü**

Bilişim teknolojilerinin yaygınlaşması ve yenilikler her zaman daha ileriye gitmektedir. Ne kadar kullanıcılara destek kaynakları hazırlansa da bu kaynakların yeterli olmadığı görülmektedir. İnternet tüm üniversite kullanıcılarına açıktır. Tüm programların ve işletim sistemlerinin (Windows) kendi içerisinde yardım konuları ve zaman – mekan fark etmeksizin internet üzerinde (www) birçok yararlı Bilgi teknoloji dokümanları bulunmaktadır. Bu kaynakların daha iyi kullanılması kullanıcılar açısından çok önemlidir.

Bilgi İşlem Daire Başkanlığı

Hazırlayan:

***Bilgi-İşlem Daire Başkanlığı
Teknik Servis Şube Müdürlüğü***